

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE
Komisija za varstvo gorske narave
Usposabljanje za: VARUH GORSKE NARAVE

POHOD PO STOPERŠKI PLANINSKI POTI

Seminarska naloga

Mentor: Rozi SKOBE
Avtor: Drago KODRIČ
Leto izdelave: Julij, 2008
Planinsko društvo Donačka gora Stoperce

1 Kazalo vsebine

1	Kazalo vsebine	- 2 -
2	Kazalo slik.....	- 3 -
3	Uvod.....	- 4 -
4	Kratek opis poti	- 5 -
4.1	Statistični podatki	- 6 -
5	PD Donačka gora Stoperce	- 7 -
5.1	O društvu:.....	- 7 -
5.1.1	Stoperška planinska pot (SPP)	- 7 -
5.1.2	Kdo skrbi za Stoperško planinsko pot.....	- 7 -
6	Kulturne značilnosti	- 8 -
6.1	Cerkev sv. Ane	- 8 -
6.2	Štatenberški grad	- 9 -
6.3	Spomenik padlim kurirjem v Sučju.....	- 9 -
6.4	Cerkev Lorentanske Matere Božje na Ložnem	- 10 -
6.5	Rudijev dom na Donački gori	- 10 -
6.5.1	Razgled z Rudijevega doma in dostopnost	- 11 -
6.6	Dolina Winettu – zadnja »postaja« SPP	- 12 -
6.6.1	Ponudba doline Winettu	- 12 -
7	Naravoslovne značilnosti	- 13 -
7.1	Pragozd Donačka gora	- 13 -
7.1.1	Osnovni podatki	- 13 -
7.1.2	Donačka gora – zavarovan rezervat	- 14 -
7.1.3	Juvanov netresk na Donački gori	- 14 -
7.2	Gozd »Bukovjek«.....	- 15 -
7.2.1	Pripoved o gozdu.....	- 15 -
7.3	Drevo skorš	- 15 -
8	Zaključek.....	- 16 -
9	Literatura in viri	- 17 -

2 Kazalo slik

Slika 1: Pot proti Donački gori in Donačka gora	5
Slika 2: Karta z zarisano potjo Stoperške planinske poti	6
Slika 3: Grb PD Donačka gora Stoperce	7
Slika 4: Cerkev sv. Ane	8
Slika 5: Turn sv. Ane iz daljave	8
Slika 6: Sv. Ana z Ložnega	8
Slika 7: Spomenik padlim kurirjem v Sučju	9
Slika 8: Cerkev na Ložnem	10
Slika 9: Cerkev na Ložnem od zadaj	10
Slika 10: Rudijev dom pod Donačko goro	10
Slika 11: Pogled na Rudijev dom z jase pod domom	11
Slika 12: Notranjost okrepčevalnice Dolina Winettu	12
Slika 13: Dolina Winettu z ribnikom	12
Slika 14: Pogled na Donačko goro	13
Slika 15: Zanimiv prizor na poti proti vrhu Donačke gore	13
Slika 16: Juvanov netresk na Donački gori	14
Slika 17: Gozdarska kočica ob gozdu Bukovjek	15
Slika 18: Še ena znamenitost na poti – skorš	15

3 Uvod

Izdelati takšno ali podobno seminarsko nalogo bi moralo biti vsakemu v veselje. Seveda je za zbiranje literature in drugih stvari potreben nek vložen čas, ampak če je govora o neki stvari kjer sam sodeluješ in ustvarjaš ti ne more biti težko se malo potruditi! Pa še promocija lastnega kraja in krajevnih dejavnosti povečini ne škodi. Upam da mi bo uspelo sestaviti kar vsebinsko široko seminarsko nalogo.

Odločil sem se za opis in raziskovanje Stoperške planinske poti in mislim, da je to dobra izbira, še posebej ker vem, da je zelo malo govora o njej in skrivnostih ki jih najdemo na njej.

4 Kratak opis poti

Če se držimo pravil je potrebno pot začeti na prvi kontrolni točki (KT), to je bar Litož, ki se nahaja ob regionalni cesti Majšperk-Rogatec. V baru sta na prodaj Vodnik in Dnevnik po Stoperški planinski poti.

Če smo obrnjeni proti Rogatcu potem takoj na prvem odcepu zavijemo desno in se po cesti vzpnemo do vrha s cerkvijo sv. Ane. Z vrha nadaljujemo po grebenu do kažipota, ki usmeri levo navzdol.

V dolino prispemo do gostišča Zelena dolina – 2. KT, tam zavijemo na cesti desno ter nadaljujemo po njej navzgor. Ko gremo pod daljnovodom in mimo hleva s staro prešo, pridemo do razcepa, kjer se dalje ravnamo zgolj po markacijah in tako pridemo v Ložno – 3. KT, na preval pod cerkvijo sv. Marije, do katere je le kratek sprehod.

Z Ložnega se po markirani in s kažipoti označeni poti spustimo do »Hriberske kmetije«. Od tam pa vodi asfaltna cesta do glavne ceste Rogatec - Stoperce. Po njej gremo nekaj korakov v desno, da pridemo do vrha Stare grabe in nato levo po makadamski cesti in z nje čez travnike do gozdne ceste. Sledimo oznakam Donačka gora do senožeti, zavijemo desno ob robu gozda do grebena in nadaljujemo levo navkreber do Rudijevega doma – 4. KT, pod Donačko goro. Do sem hodimo približno 4 ure in pol.

Od Rudijevega doma se lahko vzpnemo na vrh Donačke gore, sicer pa SPP vodi pod njo v družbi oznak evropske pešpoti E7 in Haloške planinske poti. Sledimo jim do označenega odcepa levo ter nadaljujemo skozi Završe in Kupčinja vrh – 5. KT. Nato se po cesti in po gozdnih vlakih vzpnemo pod vrh Jelovic, tam zapustimo Haloško planinsko pot in E7 ter pri kažipotu SPP zavijemo levo. Mimo gozdne kočice, kjer se nato spustimo po markirani poti navzdol do okrepčevalnice Dolina Winettu – zadnja 6. KT, kjer pa nam stalno v času od marca do novembra ponudijo slastne postrvi in še kaj.

Slika 1: Pot proti Donački gori in Donačka gora

5 PD Donačka gora Stoperce

5.1 O društvu:

Svoje želje po organiziranem delovanju v planinskem društvu je leta 1980 združilo 112 planincev in ustanovilo Planinsko društvo Donačka gora Stoperce. Začetki niso bili le prve stopinje, ampak so bili to krepki in odločni koraki. Društvo je organiziralo planinsko šolo, izobraževalo vodnike in z velikim veseljem so člani društva z visokih vrhov s pogledom objemali Slovenijo. Zakaj jim je čez 10 let zmanjkalo moči, bi težko rekli.

Po petih letih počitka, so krajani Stoperce spet začutili, da je hoja po haloških gričih, po katerih se vzpenjajo med vsakdanjim delom, utrujajoča, polna skrbi, a vzpon v prostem času v veseli družbi sprošča in odnaša skrbi, zato je leta 1995 42 članov društvu spet vdahnilo moč in novo energijo.

V društvu je bilo treba ponovno poskrbeti za izobraževanje vodnikov in markacistov. Tako ima sedaj društvo tri vodnike in pet markacistov. Še vedno po zbira energijo za organiziranje planinske šole.

Hribi okrog KS Stoperce lahko marsikomu ponudijo sproščujoč sprehod, zato smo leta 2000 začeli urejati Stoperško planinsko pot in jo leta 2001 tudi uradno odprli.

V letu 2003 je društvo dobilo tudi svoje prostore v Domu krajanov v Stopercah, leta 2005 so bili prostori urejeni.

V letu 2007 smo imeli 109 članov. Veliko zaslug za urejenost našega društva pa ima seveda tudi naš predsednik Albin Lorber, kateremu pa stojijo ob strani številni drugi člani društva. Mnogi naši člani so hkrati tudi člani drugih društev v kraju, zato društva med seboj dobro sodelujemo. Skozi vse leto organiziramo pohode in skupaj smo spoznali že velik del tiste Slovenije, kamor te lahko pripelje le korak.

Slika 3: Grb PD
Donačka gora Stoperce

5.1.1 Stoperška planinska pot (SPP)

Torej kot sem omenil ima naše društvo tudi »svojo« planinsko pot in v ta namen se organizira vsako leto tudi tradicionalen pohod po njej. To je druga sobota v oktobru. In kot nagrada za trikrat prehojeno pot (to se vidi po žigih v dnevniku po stoperški planinski poti) je priznanje in značka stoperške planinske poti!

5.1.2 Kdo skrbi za Stoperško planinsko pot

Večino stvari, ki jih ima nekdo v lasti, je potrebno varovati in skrbeti za njih. Tega se zaveda tudi naše PD. SPP seveda ni samo last PD, marveč tudi last vseh ljudi, ki stopajo po njej; ker pa SPP potrebuje svojega skrbnika, je to v prvi vrsti PD, ki ga ta pot na nek način tudi predstavlja. Le-to ima v svojih vrstah tudi delovni odbor, ki nekajkrat na leto pregleda pot in skrbi za red, še posebej pa se potrudijo pred tradicionalnim pohodom. Pomaga jim tudi markacijski odsek, ki pa skrbi za dobro označeno in pregledno pot. Seveda pa ne bi šlo brez samih domačinov in ljudi ki živijo blizu poti in opozarjajo mimoidoče na čistočo in red. Vse tri »zasedbe« skupaj torej tvorijo krog ljudi, ki se trudi urejati in ohranjati pot in s tem privabljati številne pohodnike. Za zdaj nam to uspeva, se pa trudimo zmeraj bolj.

6 Kulturne značilnosti

6.1 Cerkev sv. Ane

Torej kot sem že omenil v opisu poti, po slabi uri hoje prispemo do prve vmesne točke pohoda. To je cerkev sv. Ane. Najprej je potrebno iti mimo zapuščene mežnarije, nato pa le pridete do cerkve.

Slika 4: Cerkev sv. Ane

Slika 5: Turn sv. Ane iz daljave

Cerkev sv. Ane je bila zgrajena okrog leta 1300, vendar je bila tolikokrat prezidana, da je od prvotne gotске stavbe ostal le prezbitერიj z gotskimi okni. Sv. Ana je zavetnica mater. K njej pa se zatekajo tudi ženske, ki bi želele imeti otroke. Zato v ta namen pred vhodom v cerkev na stropu visi vrv, privezana na zvon, ki bi jo naj ženske potegnile in si zaželele otrok. Tega božjega blagoslova je bilo v preteklosti v teh krajih kar precej.

Slika 6: Sv. Ana z Ložnega

6.2 Štatenberški grad

V bližini cerkve so med trnjem razvaline štatenberškega gradu. Grad se prvič omenja leta 1241. večkrat je menjal lastnika.

Leta 1556 je postal last Franca Tachya, znanega iz hrvaško-slovenskega kmečkega upora, potem so v gradu živeli Tattenbachi. Vse do leta 1671, ko je bil obglavljen Erazem Tattenbach zaradi sodelovanja v Zrinjsko-Frankopanski zaroti. Kmalu potem ko so Attemsi zgradili nov štatenberški grad, je ta razpadel.

6.3 Spomenik padlim kurirjem v Sučju

Od sv. Ane do Zelene doline prispete v približno 1 uri. Po rahlem počitku pa nadaljujete pot proti Ložnemu.

Na poti do Ložnega pa srečate tudi spomenik padlim kurirjem v Sučju. V tihoti gozda, ki jo včasih zmoti ubrano petje ptic, oddaljeni šum vetra ali zateglo krakanje vrane, so februarja 1945 med bukvami izkrevaveli tisti, ki so v nemirnih vojnih letih komaj začeli živeti, preživeli štiri leta vojne in tri mesece pred koncem pokopali svoje sanje.

Slika 7: Spomenik padlim kurirjem v Sučju

6.4 Cerkev Lorentanske Matere Božje na Ložnem

Cerkev Lorentanske Matere Božje na Ložnem je iz srede 18. stoletja. Leta 1868 in 1871 jo je s freskami okrasil Tomaž Fantoni. Med vojno se je tudi tukaj začela partizanska dejavnost. Domači fantje so si na Ložnem zgradili bunker, ki pa je bil izdan. Ob napadu sta padla dva partizana. Na dogodek opozarja leta 1962 odkrit spomenik pred cerkvijo. Pod cerkvijo pa je mežnarija (Strmec pri Rogatcu 38). Cvetočna hortenzija, grm pušpana in divje rastoči šipek pa so dokaz o nekem preteklem življenju.

Slika 8: Cerkev na Ložnem

Slika 9: Cerkev na Ložnem od zadaj

6.5 Rudijev dom na Donački gori

Dom stoji na Polajžarjevem travniku na Sedlu pod vrhom Donačke gore, ki je dobila ime po cerkvici sv. Donata, staro ime gore je Rogaška gora, ki se iz Rogaške Slatine vidi kot rog.

V domu je tudi možnost prenočitve, saj imajo pet sob s skupaj 24 ležišči. Dobiti se pa tudi kaj za pod zob.

Slika 10: Rudijev dom pod Donačko goro

6.5.1 Razgled z Rudijevega doma in dostopnost

- **Razgled**

Delni razgled je s travnika nad domom, celoten pa le z vrha Donačke gore. Na vzhodu se v bližini dviga Macelj, jugovzhodno od njega pa se pogled ustavi na hribovju in gričevju Hrvatskega Zagorja s Strahinščico in Ivanščico; na južni strani se za Rogaškim podoljem z Rogatcem in Rogaško Slatino dvigajo hribi na Kozjanskem, ki jih na južni strani obrobajo vrhovi Posavskega hribovja z Bohorjem, zadaj se vidijo Gorjanci; na zahodni strani je v bližini Boč, za njim pa vidimo Pohorje in Savinjske Alpe; na severni strani se razprostirajo Haloze s kopastimi hribovji z vinogradi, za njimi pa so Ptujsko in Dravsko polje ter Slovenske gorice, ob čistem ozračju pa se vidi tudi Panonska nižina z Blatnim jezerom.

- **Dostopnost**

Do Rudijevega doma je možno priti po več poteh. Če smo vestni pohodniki se torej najraje odpravimo peš. Lahko gremo čez zaselek Travnji potok pri Stopercah in nato skozi Čermožiše. Ena izmed variant je tudi ta ki nam jo pokaže SPP, se pravi na vrhu Stare grabe levo in po pešpoti. Pa še več pešpoti bi se našlo. Najhitreje pa smo verjetno tam, če se odpravimo z avtomobilom kar direktno čez zaselek Tlake, po asfaltni cesti. Cesta je asfaltirana skoraj v celoti.

Slika 11: Pogled na Rudijev dom z jase pod domom

6.6 Dolina Winettu – zadnja »postaja« SPP

Torej po prehojenih grapah, hribih, dolinah, skratka po prehojeni Stoperški planinski poti, vam prav gotovo prija rahel počitek ob kakšni kavici, pivu, vinu in ob hrani. Pravzaprav ste potem na pravem cilju. Vse to vam nudijo v dolini Winettu – na zadnji kontrolni točki!

Slika 12: Notranjost okrepčevalnice Dolina Winettu

6.6.1 Ponudba doline Winettu

V DOLINI WINETTU vam v mirnem predelu ob gozdu in ribniku nudijo:

ŠPORTNI RIBOLOV IZLETE V NARAVO

INDIJANSKE JEDI:

- pečena postrv
- domači narezek

Kot posebnost hiše:

- domači borovničevac
- kremna rezina

Po prehodnem naročilu za skupine do 150 oseb pa prirejajo razna srečanja s hrano in živo glasbo.

Na voljo je veliko parkirišče, ki lahko sprejme več avtobusov.

Delovni čas: sezona od marca do novembra vsak dan od 11. do 21. ure.

Torej ste vsi ljubitelji narave, ribolova in kulinarčnih dobrot ste vabljeni v dolino Winettu.

Slika 13: Dolina Winettu z ribnikom

7 Naravoslovne značilnosti

7.1 Pragozd Donačka gora

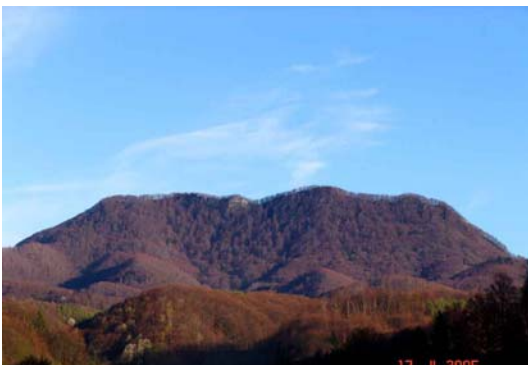
Severovzhodno od Rogaške Slatine se skoraj na meji s Hrvaško dviga eden zadnjih vrhov Karavank – Donačka gora

Dr. Ernest Frölich je pred več kot 150 leti na Donačko goro nadelal prvo označeno planinsko pot v Sloveniji. Če k temu dodamo še prostrani razgled z vrha, množico zanimivih rastlin, ki tam uspevajo zaradi posebne lege te gore (severna stran je zelo hladna, južna pa topla) in zgradbe tal (med apnence se mešajo peščenjaki), ter kandidaturo za naziv »Štajerski Triglav«, je to zagotovo dovolj razlogov, da se kdaj pa kdaj odpravite tudi na Donačko goro.

Na vrh se lahko povzpnete iz doline (iz zaselka sv. Jurij), naredite daljšo krožno pot, ki jo začnete pri cerkvi sv. Donata ali pa si privoščite krajši izlet, ki ga začnete pri Rudijevega domu.

7.1.1 Osnovni podatki

Zahtevnost	Odlično označena, tu in tam precej strma pot.
Dostop	Na Donačko goro se boste odpravili od Rudijevega doma.
Dolžina	Izhodišče–zahodni vrh: 45 minut Grebensko prečenje do vzhodnega vrha: 30 minut Vrnitev do Rudijevega doma: 45 minut Skupaj: 2–3 ure
Višina	884 m
Višinska razlika	290 m Z ovinkom čez vzhodni vrh 340 m
Čas obiska	Na pot se lahko odpravite kadarkoli, razen v visokem snegu.
Priporočam	Pot je tu in tam precej peščena, zaradi dolgoletne uporabe pa tudi precej zlizana – dobra obutev in planinske palice zato ne bodo odveč.

Slika 14: Pogled na Donačko goro

Slika 15: Zanimiv prizor na poti proti vrhu Donačke gore

7.1.2 Donačka gora – zavarovan rezervat

Njena posebnost je izredna pestrost rastlinstva. Na skalnih stenah in policah prisojne strani gore je v Sloveniji edino nahajališče Juvanovega netreska.

Znamenitost predstavlja 27 ha velik naravni rezervat, ki je kot pragozd zavarovan od leta 1965.

Štajerski Triglav, kot tudi imenujemo prelepo Donačko goro, privablja čedalje več ljubiteljev narave.

Urejene planinske pohodne poti omogočajo sproščujoč pohod skozi bukov pragozd z možnostjo opazovanja zanimive botanike.

7.1.3 Juvanov netresk na Donački gori

Kot sem omenil v gornjem opisu, je Donačka gora edino nahajališče Juvanovega netreska v Sloveniji. Bolj pogost je prav gotovo Navadni netresk (*Sempervivum tectorum*)

- Sistematika:

Družina: tolstičevke Crassulaceae

Razred: dvokaličnice Dicotyledoneae

- Značilnosti:

Netresk večino svojega življenja preživi kot pritlična okrogla kepa mesnatih listov v drobni skalni razpoki. Ko pa si nabere dovolj hrane in energije razvije okoli 30 cm visoko steblo. Na njegovem vrhu pa se razvijejo številni rožnato obarvani cvetovi.

V razpokah številnih golih skalnih sten Zasavja in Posavja je pogost podoben srhkodlakavi netreskovec (*Jovibarba hirta*).

- Razširjenost:

Navadni netresk je razširjen predvsem v montanskem pasu (Julijci) ter na Krasu. V Posavju so ga dosedaj opazili le na južnem pobočju Mohorja pri Brestanici. Kot že omenjeno pa na Donački gori uspeva endemičen Juvanov netresk (*Sempervivum juvanii*), ki se loči od navadnega po rumenkastih cvetovih.

- Zanimivost:

Mesnati listi služijo kot rezervoar za vodo in tako uspeva preživeti v z vodo zelo revnem okolju podobno kot bolj znani kaktusi.

Slika 16: Juvanov netresk na Donački gori

7.2 Gozd »Bukovjek«

Malo pred koncem poti (40 min) boste prispeli do gozdarske kočice na jasi. To je dokaz da ste prišli na jaso, ki jo obdaja gozd Bukovjek.

7.2.1 Pripoved o gozdu

Starejši ljudje so ga spoštovali, saj so verjeli, da so v njem prebivale dobre vile. Ponoči so skrivaj hodile na njive in plele žito. Čeprav se je ljudem zdelo, da namesto plevela pulijo žito, je ob času zorenja pšenica bogato obrodila. Ljudje so jim v zahvalo v latvicah nastavljali mleko. Vedno so vse popile. Sredi Bukovjeka je še danes skala, na kateri so vklesani razni predmeti. Nekateri spominjajo na jedilni pribor, zato so bili prepričani, da tam imele mizo. Potem so prišli drvarji in začeli sekati in spravljati les. Pri težkem delu so grdo preklinjali in pregnali dobre vile.

Tam kjer je danes Gozdarska kočica, je bila pred dobrimi tridesetimi leti le še kmetija. Pogosti nočni obiski divjih svinj, ki so predčasno pospravljale pridelke, samota in dolga pot do doline so ljudi pregnali v bolj obljudene kraje.

Slika 17: Gozdarska kočica ob gozdu Bukovjek

7.3 Drevo skorš

Po počitku pri Gozdarski hiši se začnete počasi spuščati v dolino. Na poti do nje pa se srečate še z mogočno lipo, ob lipi pa je še ena znamenitost – skorš; drevo z drobnimi rumenimi, hruški podobnimi sadeži, trpkega okusa. Vsaj nekaj na vsej poti, kar je pod okriljem spomeniškega varstva, saj je to eden izmed najstarejših in tudi najdebelejših (premer debla je 52 cm) skoršev v Sloveniji. Obenem pa je to drevo tudi zelo redko, zato je vredno ogleda.

Slika 18: Še ena znamenitost na poti - skorš

8 Zaključek

Sedaj, ko pogledam vse te napisane strani, sem kar zadovoljen s svojim delom. V uvodu sem dejal da bo potrebno vložiti malo truda za izdelavo seminarske naloge, pa vendarle mi ni žal. Že res, da so Stoperce majhen kraj in se marsikdo čudi, kako je še sploh prostora za planinsko pot;

Pa vendarle revne in precej neobljudene, so Stoperce v preteklosti prehajale iz rok ene vladavine v drugo, dokler niso leta 1438 prišle v last ptujskih minoritov. V urbarjih iz leta 1444 so Stoperce že omenjene kot Stainpharen. Po nekaterih predvidevanjih naj bi se Stoperce začele naseljevati v času turških vpadov, saj so ljudje upali, da v te divje kraje Turki ne bodo zašli, mogoče pa so se tukaj že prej naseljevali vsi tisti, ki so želeli živeti odmaknjeno in skrito.

In da bi razumeli vse splete dogajanj v preteklosti in stanje v sedanjosti, bi nam vsekakor ogled celotne poti zelo pripomogel k temu.

9 Literatura in viri

+ V knjigi:

- Vodnik po stoperški planinski poti (za katerega je besedilo prispevala Danica Lorber)
- Pohodniške poti, spodnje Podravje, založili in izdali: RISO Zavod, Zavod za šport Ptuj in Planinsko društvo Ptuj

+ Na spletu:

- <http://www.gea-on.net/clanek.asp?ID=783>
- <http://www.zaplana.net/Izleti/DonackaGora/>
- <http://www2.arnes.si/~oskksavok13/netresk.htm>
- <http://www.sloveniaholidays.com/dolina-winettu>